

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 10:3

Onder redactie van Prof. Dr. K. Schilder.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Drs R. H. Bremmer, Zwolle; Ds J. van Bruggen, Assen; Drs D. J. Buwalda, Kampen; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds L. Doekes, Hilversum; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; P. Groen, Rotterdam; Prof. B. Holwerda, Kampen; K. v. Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Apeldoorn; Ds H. Knoop, Rotterdam; Ds J. Meester, Haarlemmermeer; Mr J. Meulink, Enschede; Drs H. M. Mulder, Kampen; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds H. J. Schilder, Utrecht; Ds J. Smelik, Groningen; Dr H. Smilde, Groningen; Ds J. P. v. d. Stoel, Grootegast; D. Stroo, Bussum; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Kampen; Ds G. Visé, Kampen; Ds C. Vonk, Schiedam; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen
Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V. — Goes

Postrekening Nummer 406040 ten name van
BUREAU „DE REFORMATIE” — GOES
Telefoon 2424

Abonn.: f 4.— per halfj., buitenl. f 10.— per jaar;
losse nummers 20 cent, alles bij vooruitbetaling.
Advertentiën: 20 cent per m.m.

INHOUD: Uit de Schrift: Gods trouw zal nooit vergaan van de Chr. Geref. Kerken. - Vrijmaking of wat anders? - ook niet in het sacrament (Rom. 3:1-3). - Kerkelijk Correctie. - Proceskosten studentencorps. - Boekbespreken: Correspondentie en samenspreking met Deputaten kring: En nu..... allemaal — Kerknieuws.

Gods trouw zal nooit vergaan — ook niet in het sacrament

UIT DE SCHRIFT

Wat is dan het voorrecht van den Jood, of wat is dan het nut van de besnijdenis? Veel in elk opzicht. In de eerste plaats (toch) wel dit, dat hun de woorden Gods zijn toevertrouwd? Wat toch is het geval? Als sommigen ontrouw geworden zijn, zal dan hunne ontrouw de trouw Gods te niet doen? Dat zij verre! Rom. 3:1-3.

Paulus heeft in hoofdstuk 2 uiteengezet, dat de besnijdenis den Joden, die niet waarlijk in God gelooven, niets baat. Maar als dat zoo is, moet de vraag opkomen: wat beteekent het dan Jood te zijn? Geeft het dan wel wat, brengt het dan wel eenig voordeel aan tot het Joodsche volk te mogen behooren en besneden te zijn?

Op die vraag antwoordt Paulus met groote kracht: Zeker, zeker, dat heeft nut en zelfs velerlei nut! Want dit is het groote, het uitermate belangrijke voorrecht van de Joden, dat aan hen, door God zelf, de woorden Gods zijn toevertrouwd, in bewaring gegeven!

Als men dit leest is men geneigd te vragen: Maar wat is dat voor een verward gepraat van Paulus! Eerst beweert hij: de Joden zijn volkomen gelijk aan de heidenen! En vlak daarop betoogt hij, dat het Jood-zijn zeer groote voorrechten met zich meebrengt en heel veel nut afwerpt! Strijden die twee uitspraken niet met elkaar? Sluiten ze elkaar niet volkomen uit?

Laten we naar Calvijn's explicatie luisteren.

Als Paulus zoo schrijft — aldus diens onderwijs — prijst hij de Joden niet! Die Joden, net als alle andere menschen, zijn niets en hebben niets in zich zelf om zich op te verhoovaardigen. Ze hebben geen enkele verdienste of waardigheid, waardoor ze boven hun medemenschen uitrijzen. Ze zijn in zichzelf volkomen gelijk aan de heidenen.

Nee, wat Paulus in deze woorden doet, is niet 't verheffen der Joden! Dat zij verre. Hij kijkt hier niet naar menschen. Hij let op God en diens groote daden. Wat hij hier doet is in feite niets anders dan een lofzang aanheffen op de besnijdenis, dus op het sacrament¹⁾. Want dat is van God. Het is een heilig sacrament. En nu steken de Joden wel boven de heidenen uit, ja, maar alleen als dragers van het sacrament! God gaf hun het teken der besnijdenis. Daarmee zijn alle afstammelingen van Israël gemerkt, opdat ze voor kinderen Gods gehouden zouden worden. Kort gezegd: De Joden zijn aan alle andere menschen volkomen gelijk als men den mensch in hen aanschouwt. Maar als men Gods weldaden overweegt, hebben zij iets waardoor ze boven de andere volken in het oog vallen²⁾.

Paulus werkt de gedachte omtrent het op deze wijze uitblinken van de Joden boven de heidenen nog wat nader uit, wanneer hij betoogt, dat het voordeel van het Jood-zijn voornamelijk hierin bestaat, dat aan

de Joden de woorden Gods zijn toevertrouwd. Volgens Calvijn blijkt uit deze woorden, dat de nuttigheid der besnijdenis door hem niet in het naakte teken wordt gezocht, maar dat hij de waarde van de besnijdenis in het daarin verzegelde woord zoekt en de waarde ervan daarnaar afmeet. De besnijdenis is daarom een voordeel voor de Joden, omdat God daarin en daardoor den „schat der hemelsche wijsheid bij hen in bewaring heeft gegeven³⁾”. Als Gods Woord uit het sacrament verwijderd zou worden, blijft er geen greintje van zijn uitnemendheid over!

Wat zijn nu evenwel deze „woorden”, welke God in de besnijdenis als een schat aan de Joden in bewaring gaf? Calvijn antwoordt kort en krachtig: Paulus duidt met deze woorden het verbond aan, dat eerst aan Abraham en zijn nakomelingen van Godswegen werd geopenbaard en daarna door de wet en de profeten bekrachtigd en verklaard werd⁴⁾.

Wanneer men nu met zooveel kracht betoogt, dat aan de Joden de woorden Gods, het verbond Gods, in de besnijdenis is toevertrouwd, moet met onweerstaanbare drang deze vraag opkomen: maar hoe is het dan te verstaan, dat zoo ontzaglijk veel Joden avvallig zijn geworden?

Met deze vraag houdt Paulus zich nu in de eerste verzen van Rom. 3 bezig. Daarmee is hij daarin zelfs in de eerste plaats bezig. Deze vraag is het hoofdthema van zijn onderwijs hier.

Men voelt onmiddellijk den ernst van deze vraag. God gaf zelf „zijn verbond en zijn woorden” in de besnijdenis aan het volk Israël. Hij heeft om zoo te zeggen alle Israëlieten met eigen hand besneden. Maar nu is de overgrote massa van Abraham's kinderen afgefallen? Hoe kan dat nu? Is Gods verbondswaard dan niet echt, waarachtig ernstig gemeend? Wat beteekenen woord en sacrament als aan het ontvangen ervan niet steeds en zonder uitzondering de zaligheid verbonden is? Is God dan ontrouw aan Zijn Woord? Geeft Hij niet wat Hij beloofde?

Of is het soms zóó, dat Gods verbond en belofte, zooals deze in het sacrament worden aangeboden en gegeven naar hun vollen inhoud niet aan alle kinderen van Abraham worden geschonken? Zeker allen ontvingen wel het uiterlijke teken! Maar ontvangen ook allen de daarin verzegelde belofte? Kwam die misellen alleen aan Abraham's zaad als een organisch geheel toe? Was die in laatste instantie soms alleen voor de uitverkoren leden van Abrahams geslacht? En niet voor allen en een iegelijk daarvan?

Welk antwoord geeft nu Paulus op deze door hem zelf opgeworpen vraag?

De ontrouw van zoo velen — aldus zijn

kort en laconiek antwoord — doet Gods trouw niet te niet!

Wat beteekenen deze woorden?

Laten we weer naar Calvijn luisteren.

Hij zegt dit: Zooals Paulus den Joden die op het naakte teken — die betekenislouze en krachtelooze „schaduw” van de echte besnijdenis — pochten geen greintje roem laat overhouden, zoo betuigt hij nu, nu hij het „wezen”, de „natuur”, van het besnijdenisteeken beschouwt, dat de kracht daarvan door de ijdelheid der Joden in geen enkel opzicht wordt vernietigd⁵⁾. Wat die Joden ook mogen zijn en doen, ze kunnen aan het wezen, de kracht, de echtheid, de krachtadigheid van het hun gegeven sacrament geen zier veranderen!

Het gaat dus in dit paulinische woord over Gods trouw, welke de ontrouw der avvallige Joden niet kan te niet doen, over de besnijdenis, over het sacrament. Daarin kwam immers Gods trouw op zeer concrete wijze naar de menschen toe. Daarin kreeg die trouw om zoo te zeggen een zichtbare gestalte. Daarin werd ze brood, wijn, water. En daarin moet ze nu ook bij den voortduur blijven.

En nu betuigt en bezweert Paulus, volgens Calvijn, dat deze in de sacramenten a.h.w. gekristalliseerde trouw altijd volkomen ongerept en onbewegelijk blijft. En wel op tweeërlei manier, in tweeërlei opzicht.

Vooreerst zóó, dat de besnijdenis, dus het sacrament, altijd zijn kracht behoudt. Dat het steeds en altijd en voor ieder die het ontvangt van denzelfden inhoud, kracht, rijkdom is en blijft. De ongeloofigheid, de boosheid der menschen kan wel bewerken en bewerkt ook altijd, dat dat sacrament geen heilzaam effect heeft, dat het niet ter zaligheid gedijt⁶⁾. Dat geschiedt altijd bij de „verbondsbrekers”. Maar nog eens: het goddelooze gedrag van deze ondankbaren kan Gods sacrament, dat is dus Gods trouw nooit wezenlijk aantasten en krenken. Het sacrament blijft in zich zelf altijd ongeschonden, volkomen, wat zulke ellendelingen er ook mee mogen doen. En daarin blinkt Gods trouw heerlijk uit!

Maar die in de sacramenten geconcretiseerde — en als het ware gecondenseerde — trouw Gods treedt ook nog op andere wijze heerlijk aan het licht⁷⁾. Zeker, het is waar: het niet-tot-goede-uitwerking-komen van de sacramenten, het geen zaligmakende vrucht voortbrengen daarvan, is bij de overgrote massa van het bondsvolk een droevige en verschrikkelijke werkelijkheid. Maar dat kwaad krijgt toch nooit een zóó grooten omvang, dat er geen trouwe kinderen Gods meer overblijven. De Heere zorgt altijd, dat er op zijn minst „een overblijfsel” is, waarin de zaligmakende kracht zijner sacramenten heerlijk openbaar wordt. Al verbreekt dan ook de groote meerderheid van het bondsvolk het verbond, toch zorgt de Heere steeds dat er dat overblijfsel naar de verkiezing er is. Hij zorgt er dus voor dat ook zoo het verbond zijn krachtadigheid behoudt en dat het dus in zijn volk zijn kracht blijft uitoefenen ter zaligheid. En die kracht bestaat hierin, dat de genade des HEEREN en de zegening-ten-eeuwigen leven hun kracht onder hen uitoefent⁸⁾.

⁵⁾ Quem admodum prius, dum Judaeos intuebatur nudo signo exultantes, ne scintillam quidem gloriae illis permittebat: ita nunc, dum signi naturam considerat, ne illorum vanitate abolere eius virtutem testatur.

⁶⁾ Irritum et inefficax reddere.

⁷⁾ Tractat enim Paulus, non tantum an hominum incredulitas obstat Del veritati, quo minus firma in se ac stabiliis maneat: sed an illius effectum ac complementum inter homines ispos impedit.

⁸⁾ Vis autem est, ut Domini gratia et in aeternum salutem benedictio inter eos vigeat.

¹⁾ Hic incipit suum sacramento laudem tribuere.

²⁾ Si ergo in homines respicitur, pares aliis esse demonstrat: si Dei beneficia considerentur, in illis habere docet quo sint prae aliis populus conspicui.

³⁾ Deus coelestis sapientiae thesaurus apud eos depositus.

⁴⁾ Oraculo vocat foedus, quod Abrahamae primo, ejusque posteris divinitus revelatum, postea lege et prophetis consignatum ac explicatum fuit.